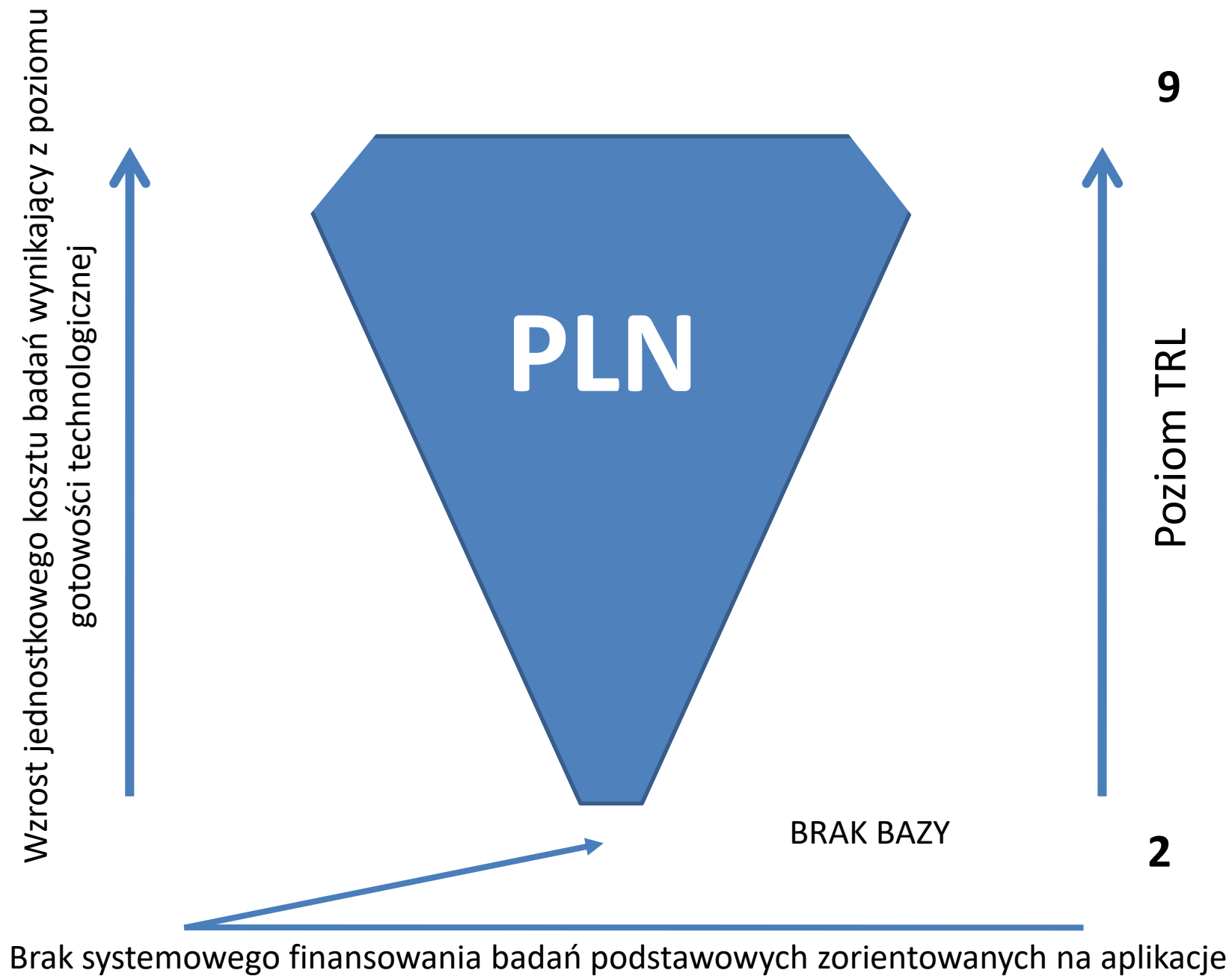

Uwagi do finansowania badań stosowanych

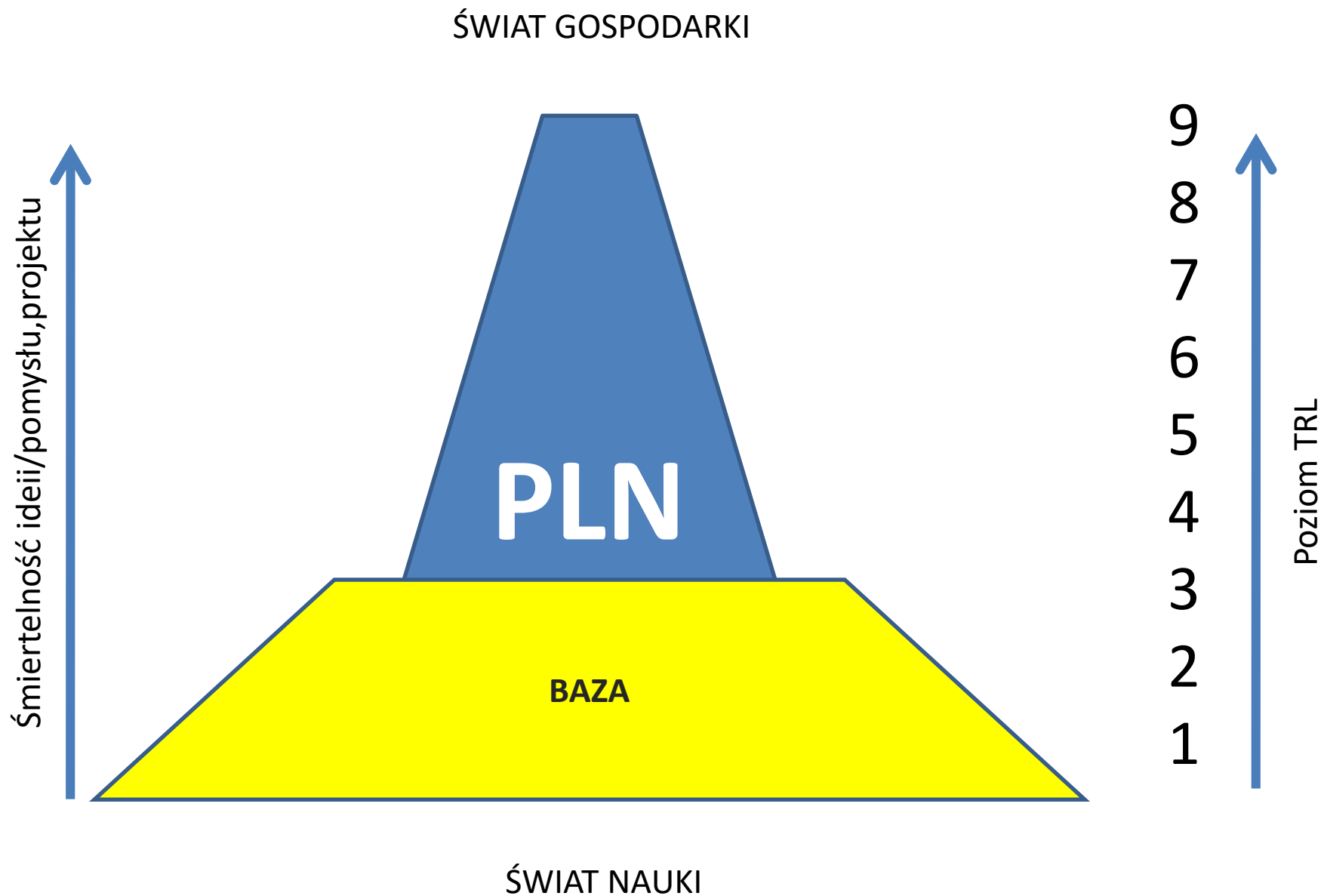
dr hab. Robert Przekop, prof. UAM

*Centrum Zaawansowanych Technologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*

Obecny model nakładu środków publicznych na badania i rozwój

Optymalny model nakładu środków publicznych na badania i rozwój

Zasadnicze uwagi i sugestie :

- **Preselekcja wniosków** – sposób na udroźnienie systemu. Obecnie system oceny zużywa ogromne zasoby na ocenę wniosków które nie spełniają kryteriów merytorycznych. Ocena tak dużej ilości wniosków spowalnia działanie systemu.
- **Problem kompetencji ekspertów** – powiązany z preselekcją. Zbyt duża ilość wniosków wymaga dużej liczby ekspertów. Obserwowany brak kadr eksperckich do oceny tak dużej ilości wniosków oraz monitorowania postępów projektów, oceny końcowej itd. Powoduje to obniżenie jakości oceny merytorycznej
- **Struktura finansowania** – brak systemowego finansowania badań podstawowych ukierunkowanych na aplikacje oraz większe finansowanie dla niższych poziomów TRL.
- **Programy strategiczne**, finansujące badania w zakresie poziomów TRL 1-3 lub 1-4, systemowego budowania bazy dla prac rozwojowych. Proporcja nakładów na poziomy 1-3 w stosunku do 4-9 powinna wynosić 2:1.

- **Elastyczność** systemu **w zakresie wprowadzania** zmian w trakcie realizacji projektu. Nie wszystkie zmiany muszą wymagać zgody i ekspertyzy ze strony instytucji pośredniczącej. Rozszerzenie katalogu zmian nie wymagających angażowania administracji.
- Większe nakłady na **programy międzynarodowe bilateralne** – stymulujące umiędzynarodowienie badań w obszarze nauk stosowanych.
- **Przedsiębiorstwa żyjące z projektów** – konieczność eliminacji z systemu finansowania.
- Zmiana proporcji (w stosunku do obecnie istniejącej) środki publiczne/kapitał prywatny w zależności od poziomu TRL.
- **Niska baza badawcza w przedsiębiorstwach** – braki w zakresie warsztatu badawczego, zarządzania badaniami przekładająca się na niską jakość wniosków. Sugeruje się programy wspierające budowę kultury prowadzenia badań w przedsiębiorstwach (nie finansujące infrastruktury).
- Kontynuacja programu **LIDER**, powiększenie bazy liderów nauki

UJĘCIE ILOŚCIOWE

9

PRODUKT

8

7

6

5

4

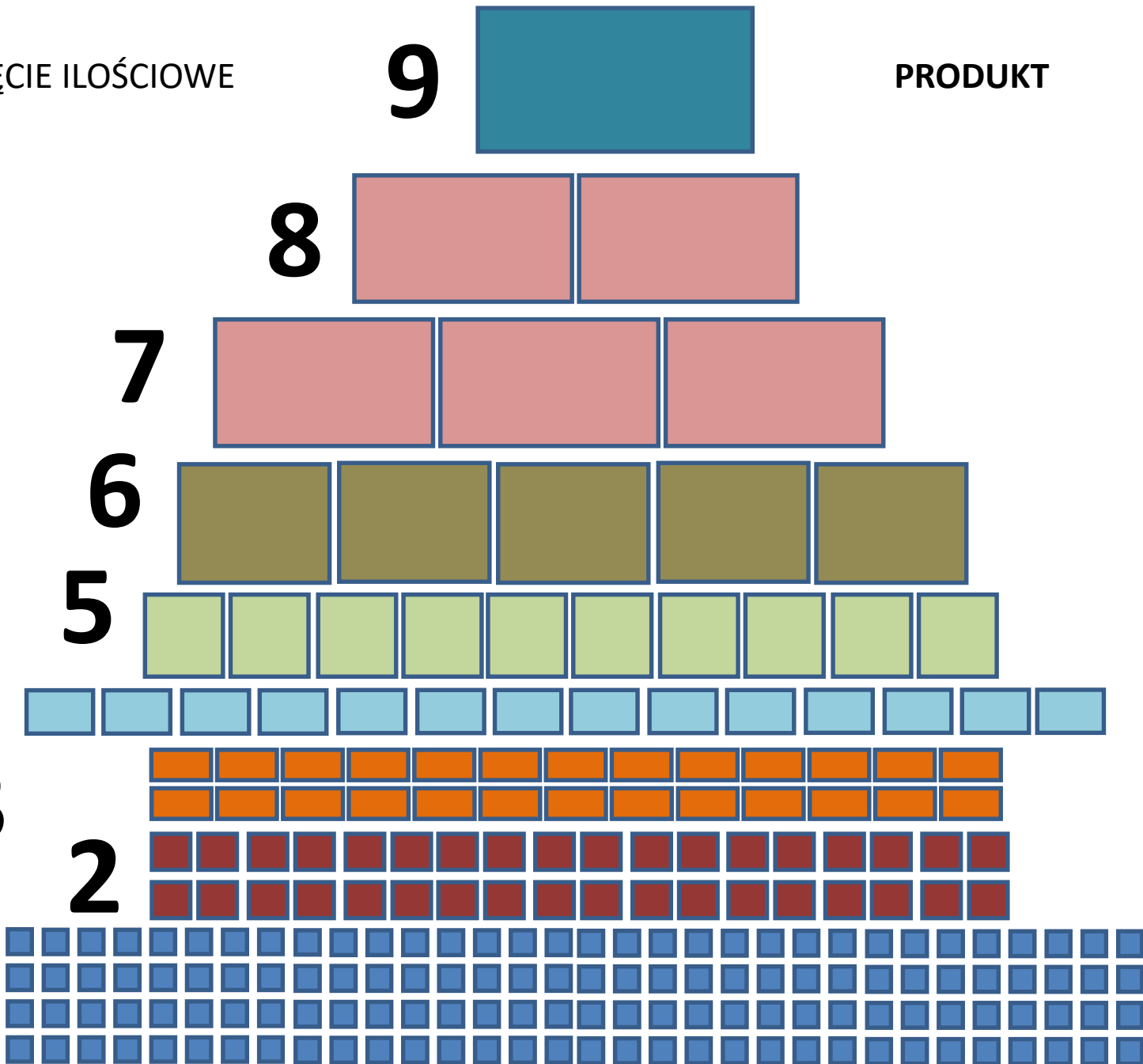
3

2

1

IDEA

Poziom TRL

Zdiagnozowane problemy

- Zła proporcja finansowania poziomów gotowości technologicznej TRL
- Błędnie założony poziom sukcesu czy musi być 100%? Nie wystarczy 70%? 50%?
- Przedsiębiorstwa żyjące z projektów – konieczność eliminacji z systemu finansowania
- „Zabieranie” pieniędzy nauce przez przedsiębiorstwa – konieczna dyskusja
- Firmy doradcze, efekt tzw. *success fee* (podwyższanie nakładów w projekcie aby zwiększyć premię za sukces),
- Zasady mające eliminować tzw. konflikt interesu – powodują eliminacja najlepszych ekspertów, z dużych jednostek, które składają dużo wniosków projektowym.
Rozwiązanie – regionalizacja konkursów, pakietowanie wniosków w celu eliminacji konfliktu.
- Zła atmosfera, krytyka prasowa, krytyka ze strony przedsiębiorstw
- Etyka pracy eksperta, profesjonalizm,
- Eksperci – zdarzają się niskie kompetencje, labilność
- Za mało programów typu TECHMATSTRATEG, BIOSTRATEG itd. konieczność finansowania projektów dla poziomów TRL 2-4,
- Większa ilość programów bez udziału przedsiębiorstw,
- Zwiększenie nacisku na wykorzystanie istniejącej infrastruktury badawczej (lepiej kontrolować inwestycje infrastrukturalno-aparaturowe)
- Porażka koncepcji KIS

Sugestie

- W przypadku projektów szybkiej ścieżki gronie ekspertów oceniających projekt powinny być osoby posiadające doświadczenie gospodarcze (warunek konieczny).
- Eksperci powinni posiadać doświadczenie w realizacji i zarządzaniu projektami skoro oceniają te kryteria u wnioskodawcy. Często eksperci nie realizowali żadnego projektu.
- Zwrócenie uwagi na seryjnych beneficjentów, jakie są rezultaty tych projektów.
- Świadoma certyfikacja kompetencji merytorycznych ekspertów, oparta nie tylko na dorobku naukowym ale również na kompetencjach tzw. miękkich oraz osiągnięciach we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Położenie nacisku na kompetencje związane z integrowaniem istniejących rozwiązań na niskich poziomach gotowości technologicznej – wykorzystanie istniejących wyników badań podstawowych i stosowanych. Nie wszystkie elementy służące osiągnięciu celu muszą być wypracowane w ramach projektu. Programy finansujące wykorzystaniem infrastruktury badawczej **między jednostkami naukowym.**

